

گونه‌شناسی رفتار نوآوری در استان‌های ایران:

ریکاردی اجتماعی

مؤلفان:

دکتر سید سپهر قاضی نوری - دکتر پریسا ریاحی

دانشکده مدیریت و اقتصاد دانشگاه تربیت مدرس

سرنامه	:	قاضی نوری، سید سپهر، ۱۳۵۱
عنوان و نام پدیدآور	:	گونه‌شناسی رفتار نوآوری در استان‌های ایران: رویکردی اجتماعی / مؤلفان سپهر قاضی‌نوری، پریسا ریاحی
مشخصات نشر	:	تهران: صفار، ۱۳۹۶
مشخصات ظاهری	:	۳۸۴ ص: مصور
شابک	:	۹۷۸-۹۶۴-۳۸۸-۵۲۸-۱
وضعیت فهرست‌نویسی	:	فیا
موضوع	:	تحقیق و توسعه -- ایران -- جنبه‌های اجتماعی
موضوع	:	Research and development -- Social aspects -- Iran*
موضوع	:	نوآوری -- ایران -- ارزشیابی
موضوع	:	Technological innovations -- Evalurion -- Iran
موضوع	:	نوآوری -- جنبه‌های اجتماعی
موضوع	:	Technological innovations -- Social aspects
شناسه افزودن	:	ریاحی، پریسا، ۱۳۴۱-
رده‌بندی دسک	:	۱۳۹۶ ق ۹۱۸۰/الف
رده‌بندی دی‌سی	:	۰۰۱/۴۰۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی	:	۴۶۱۰۹۵۴

فهرست‌نویسی پیش از انتشار: انتشارات صفار

۳۰۰۰۵۳۵۱

نام کتاب	:	گونه‌شناسی رفتار نوآوری در استان‌های ایران: رویکردی اجتماعی
نویسنده	:	دکتر سپهر قاضی‌نوری، پریسا ریاحی
طرح جلد	:	فرهاد کمالی
حروفچینی	:	معرفت
لیتوگرافی	:	گنج شایگان
چاپخانه	:	گنج شایگان
تیراژ	:	۲۲۰ نسخه
قیمت	:	۲۵۰۰۰۰ ریال
نوبت چاپ	:	اول - بهار ۱۳۹۶
ناشر	:	انتشارات صفار
مرکز پخش	:	خیابان انقلاب - روبروی دبیرخانه دانشگاه تهران - بازارچه کتاب - طاقه همکف
	:	انتشارات اشراقی ① ۶۶۴۰۸۴۸۷
	:	خیابان انقلاب - روبروی دبیرخانه دانشگاه تهران - بازارچه کتاب - طاقه همکف
	:	پخش کتاب بینش ① ۶۶۴۹۶۲۹۹
	:	کتابفروشی مرادیان ① ۶۶۴۱۵۳۱۰
	:	کتابفروشی صفا ① ۶۶۹۷۸۸۴۶

www.saffarpublishing.ir
www.Eshraghi.ir
Email: saffar_publishing@yahoo.com

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۳۸۸-۵۲۸-۱
ISBN: 978-964-388-528-1

این اثر، مشمول قانون حمایت مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است، هرکس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مؤلف (ناشر) نشر، یا پخش یا عرضه کند مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

مدیریت واحد تولید انتشارات صفار: ۰۹۱۲-۱۰۷۳۰۰۳

پیشگفتار

یکی از ویژگی‌های هویت ایرانی که آن را از سایر ملل منطقه خاورمیانه متمایز می‌سازد؛ تکرر، تنوع و گوناگونی به جای وحدت و یکنواختی است. به عبارت دیگر، برخلاف اغلب کشورهای پیرامونی، نام ایران نه از یک نژاد و قومیت خاص، بلکه از یک منطقه جغرافیایی گرفته شده که زیستگاه انواع اقوام، زبان‌ها، ادیان و نژادهاست و همین رنگین‌کمان با شکوه است که به ملیت ایرانی، جذابیت و شکوه می‌بخشد. تک‌تک قطعات این پازل حتی اگر کوچک هم باشند اما غیبت آنها، کلیت هویت ایرانی را ناقص و خدشه‌دار خواهد ساخت.

به این ترتیب (برخلاف بسیاری از کشورهای دارای نگاه قومی و یا حکومت متمرکزگرا)، به رسمیت نهادن تفاوت‌های فرهنگی و اجتماعی میان اقوام و جغرافیای گسترده کشور ما، خود جزئی از هویت ایرانی به شمار می‌رود و طبیعی است که این به رسمیت شناختن باید در اتخاذ سیاست‌ها و نگرش‌های تقنینی و اجرایی انعکاس یابد. واقعیت آن است که چرخش اصلی تا به حال که بر مورد توجه سیاست‌گذاران و حتی سیاست‌پژوهان کشور بوده است و همواره تلاش کرده‌ایم که با تجویز نسخه‌ها و آئین‌نامه‌های واحد، مشکلات مناطق مختلف کشور را درمان کنیم و به عبارتی، همه را با یک چوب برانیم.

این مسأله در حوزه‌های سیاست‌های علم و فناوری و نوآوری مشکل حادتری دارد زیرا به علت تازگی این مباحث و فقدان تجربیات ملی، اصولاً سیاست‌های اتخاذ شده، ترجمه‌ای از سیاست‌های کشورهای مختلف هستند و هیچ ضمانتی وجود ندارد که این سیاست‌ها حداقل نزدیکی با کلیت فرهنگ و هویت ایرانی داشته باشد، چه رسد به اینکه ویژگی‌های اجتماعی مناطق و استان‌ها را لحاظ کرده باشد.

با این مقدمه، به نظر می‌رسد که کتاب حاضر اولین گام برای شناسایی ویژگی‌های رفتار نوآوری استان‌ها و لحاظ کردن این تنوع رفتاری در سیاست‌های مربوطه باشد. یک نگاه

اولیه به نهادهای علم و فناوری کشورما نشان می‌دهد که اکثریت قریب به اتفاق آنها براساس یک الگوی واحد شکل می‌گیرند و تمام تلاش‌های نهادهای سیاست‌گذاری ملی نیز هم‌شکل‌تر کردن آنها از طریق ابلاغ بخشنامه‌های متعدد و ارزیابی نهادها براساس آنهاست. بهترین مثال، یکسانی شکل دانشگاه‌ها، رشته‌ها، سرفصل‌ها، نحوه پذیرش دانشجویان و جذب استادان و شیوه مدیریت آنهاست. طرفه آن است که چنین قالبی کردنی را برای عنصری مثل دانشگاه را اعمال می‌کنیم که خود باید منشاء خلاقیت و جوشش ایده‌ها و نوآوری‌ها باشد!

جالب اینکه اگر هم در مواردی دانشگاهی متفاوت و با مأموریت‌های ناهمسان با سایرین تأسیس شده باشد، در دوره‌های بعدی مدیران و سیاست‌گذاران تمام تلاش خود را برای حذف این تفاوت‌ها و بازگرداندن آنها به قالب‌های جاری به کار گرفته‌اند. اما این کتاب به دنبال آنست که نشان دهد استان‌های کشور ما (و حتی شاید شهرستان‌ها و مناطق مختلف) دارای ویژگی‌هایی هستند که بر رفتار نوآوری آنها تأثیر دارد و لذا برنامه‌های توسعه علم و فناوری در هر یک می‌بایست با مقتضای ویژگی‌های اقتصادی، صنعتی، فرهنگی، اجتماعی و جمعیتی آنها مناسب باشد.

امید نویسندگان آن است که با انتشار این کتاب، صرفاً باب این بحث را در جامعه سیاست‌پزوهی و سیاست‌گذاری علم، فناوری و نوآوری کشور گشوده باشند و گرنه طبیعی است که مانند هر پژوهش دیگری می‌توان نسبت به نتیجه‌گیری‌ها، تحلیل‌ها و پیشنهادات مطروحه کتاب، نقدها و تکمله‌های فراوانی مطرح کرد. پذیرای همه نقدها و پیشنهادات خوانندگان محترم هستیم.